

Ahlak Felsefesinin Temel Problemleri

Ahlak Felsefesinin Temel Sorusu: "İyi Nedir?"

Ahlak felsefesi, ahlaki sorunları ve evrensel yasaların varlığını inceler. Farklı filozoflar "İyi nedir?" sorusuna farklı cevaplar vermiştir:

- **Bilgi ve Mutluluk (Sokrates, Platon, Aristoteles):** İyi, insana mutluluk veren şeydir ve bu ancak bilgiyle mümkündür. 📖
- **Haz (Hazcılar):** İnsana haz ve zevk veren şeyler iyidir. 😊
- **Fayda (Faydacılar):** İnsana yarar sağlayan şeyler iyidir. 🤝

Evrensel Ahlak Yasasının İmkânı Problemi

🌐 Evrensel Ahlak Yasası Mümkün mü?

Herkes için geçerli ortak ahlak kurallarının olup olmadığı tartışmasında iki temel görüş vardır:

- **Göreceli Görüş:** Ahlak kuralları topluma, kişiye ve zamana göre değişir. ⌚
- **Evrensel Görüş:** Dürüstlük, adalet, yardımseverlik gibi değerler nesneldir ve herkes için geçerlidir. ⚖️

✅ Evrensel Ahlak Yasasının Varlığını KABUL Edenler

Bu filozoflar, herkesi bağlayan ortak ahlaki doğruların bulunduğunu savunur.

- **Sokrates:** İnsan bilerek kötülük yapmaz; kötülüğün tek nedeni bilgisizliktir. İyinin ne olduğu öğretilirse herkes iyi davranır. 💡
- **Farabi:** İnsanı mutlu kılan şey peygamberler aracılığıyla gelen hakikat bilgisidir. Bu bilgiye uygun yaşamak herkes için iyidir. 📜
- **Immanuel Kant:** Davranışın sonucuna değil, niyetine bakılır. Karşılık beklemeden, sadece içsel bir "ödev bilinciyle" yapılan eylemler evrensel olarak iyidir. 🧡

- **John Stuart Mill:** Bir eylem ne kadar çok insana toplumsal anlamda fayda sağlıyorsa, o kadar iyidir. ❓

❌ Evrensel Ahlak Yasasının Varlığını KABUL ETMEYENLER

Bu filozoflar, iyinin ve kötünün kişiden kişiye değiştiğini, bu yüzden evrensel bir kural olamayacağını savunur.

- **Epiküros:** Yaşamın amacı acıdan uzaklaşıp hazzla ulaşmaktır. Aç bir insanla tok bir insanın ihtiyaçları (hazları) farklı olacağı için ahlak kişiseldir. 🍎
- **Jeremy Bentham:** Eylemlerin amacı fayda sağlamaktır. Fakat herkes için faydalı olan şey farklı olduğu için ortak bir iyi yoktur. 🍀
- **Thomas Hobbes:** Ahlaki değerler aslında tamamen kişisel arzu, istek ve duygulardır. Bir öğrenciyle bir doktorun arzuları farklı olacağından evrensel bir iyi yoktur. 🗡️
- **Max Stirner:** İnsanın tek amacı kendi olabilmek ve bencilce kendi özgür seçimlerini yapmaktır (Ego). Herkes kendi ahlakını kendi belirler. 👤